

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: Gul. Reg. Ferdinánd (József Köherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sürögnyom: Közlöny Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Kétfoldra havonta 50 Lejjel több :: Éves szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei :: (Bucarestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVII. évfolyam, 58. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Péntek, 1932. március 11

Aradi polgárok pénze

Az aradi magyar szüntársulat szubvenciójának figye egyre jobban az események komolyterébe kerül. Közel két hónapja mulik, hogy Janovics Jenő dr. szüntársulat, az Arad—Temesvár—Nagyvárad—kolozsvári magyar szüntársulat igazgatója 100.000 lej támogatást kért Aradváros vezetőségétől. A városi interimár-bizottság — mint ismeretes — elvileg hozzájárult a magyar szüntársulat indokolt kérésének meghallgatásához, de mindez ideig, míg a kért összegre fedezet nem mutatkozott, a kért szubvenció ügye függőben maradt, a többi, hasonló kéréssel egyetemben.

A helyzet a napokban változott. A pénzügyminisztérium értesítette az aradi pénzügyigazgatóság után a várost, hogy 180.000 lejt visszautalt Aradváros vezetőségének rendelkezésére, abból az adómennyiségből, ami Aradról látványossági adó címén az államkasszába befolyt az 1931. évben. A pénzügyminisztérium a törvény rendelkezéseinek szellemében cselekedett, amidőn az aradi látványossági adók harminkét százalékát visszautalta Aradváros rendelkezésére, mert a törvény egykori alkotóinak az a cél lebegett szeméi előtt, hogy méltányos és jogos, ha ugyanaz a város, amelynek lakossága és kulturális intézményei anyagilag hozzájárultak az államkassza jövedelmének gyarapításához, az összeg egy részét maga fordíthassa művészeti és kulturális intézményeinek segélyezésére.

Ennek az intézkedésnek tendenciája irányt kell mutasson Aradváros vezetőségének, amidőn sor kerül már a közeljövőben a visszakapott 180.000 lej szétosztására az egyes kérvényezők között. Nem lehet kétséges, hogy — a törvény szellemét tekintve — legelső sorban is az aradi színház társulatát illeti a rendelkezésre álló összeg nagyobbik része. Az aradi állandó magyar szüntársulat igazgatósága az eddig megtartott főszíniéviadja alatt tetemes részben járult hozzá az Aradról befolyt látványossági adó összegének növekedéséhez. Senki sem yitathatja azt sem, hogy ennek a látványossági adónak igazi adózói Arad polgárai, akik a mai gazdasági krízisben csupán csökkent erejűkhöz mérten támogatták az aradi látványos előadásokat. Arad hetven százalékban magyar nemzetiségű lakossága joggal érezheti úgy, hogy erkölcsi joga van annak megítéléséhez, kinek mennyi jut a szubvencióra szánt összegből. Sajátságos véletlen, hogy a kolozsvári román operatársulat ugyanannyi segélyt igényelt Aradvárosától, mint a magyar szüntársulat. Az állam és több megye által nagy összegekkel támogatott vándor-operatársulat akaratlan konkurrensé lesz a kisebbségi sorsban deficitel küzdő aradi magyar szüntársulatnak. Elbíráltatja-e egyenlő alapon megérdemelt kérésüket Aradváros vezetősége, vagy ennek a vezetőségnek speciális gazdasági szakemberekből alakult bizottsága?

Ugy érezzük, hogy az aradi magyar szüntársulat mai anyagi helyzete nehéz munkájának elismerése révén mezeérdemli a város legmesszebbmenő anyagi támogatását. Aradváros vezetőségének pedig saját polgáraival szemben fennálló erkölcsi kötelezettsége, hogy más elbírálás alá végye az anyagi gondokkal küzdő aradi magyar társulatot, mint a többmillió szubvenciót élvező állami színházat. Az orvosok a gyógyszer meynységét a beteg állapotához viszonyítva mérik és nem titok, hogy az az összeg, ami gondjaitól megszabadítja a magyar színházat, korántsem oly nagyjelentőségű egy állami színház mérlegében. Aradváros magyar társadalma kívánja, hogy a város élén álló férfiak az aradi érdeket tartják meg döntő szempontként további elhatározásaikban és kötelezettségeikhez hiven elsősorban is az aradi magyar szüntársulatnak juttatják segélyként azt az összeget, amelyet az aradi magyar polgárok fizettek az állam kasszájába.

Meghosszabbították április elsejéig

Tovább folytatták a konverzió vitáját — Cuza és

a Kamara ülészakát

Argetoianu szócsatája — Vihar a lezuhanó Popescu kapitány-pilóta nyugdíja körül — Benyújtották a biztosítási kötvények bélyegilletékeiről szóló törvényjavaslatot

Bucurestiből jelentik: A Kamarában a konverziós javaslat vitájánál Raducanu nemzeti-parasztpárti képviselő kijelentette, hogy az országnak hosszas krízisre kell felkészünie. Ismertette, hogyan oldotta meg a külföld a mezőgazdasági adósságok rendezését, Utal Olaszország, Bulgária és Magyarország példáira. Majd ezeket mondja:

— Schol sem kísérelték meg a konverziót a megfelelő pénzügyi bázis nélkül, mert ez iából vaskarika.

Chelmegeanu: Ilyen törvény csak Argetoianunak jutott eszébe.

Raducanu: A pénzügyminiszter ur politikai alchimista, aki a semmiből akar aranyat csinálni, de semmiből nem fog sikerülni adósságokat kifizetni. A nemzeti-parasztpártnak drága a földművesosztály jövője és a konverziót a társadalmi igazságtéves elve alapján követeli. A jelenlegi javaslat azonban csak arra alkalmas, hogy azt a részletes vita alapjául elfogadják.

Ezután Cuza beszélt a cukorkérdésről.

Argetoianu: Ugyilátszik Ön is interpellálni akar?

Cuza: Ne tanítson engem házsabályokra. Régebben vagyok tagja a parlamentnek, mint ön.

Argetoianu: Ma a konverzió van napirenden.

Cuza: Ne legyen olyan ideges, ha az Ön cukráról van szó.

Argetoianu: Ön csak a saját cukráról beszéljen.

Cuza: A cukortörvényt három héttel előlt megszavazták és a cukor még sem olcsóbb, Iorga azt mondotta, hogy vagy olcsóbb lesz a cukor, vagy lemond. Tessék levonni a konzekvenciát.

Radovici kormánypárti a konverzióról beszél és a rómaiak példájára hivatkozik.

Mavrodi: Hagyjon nekünk békét az ilyen mesékkel Argetoianu, hálás lenne önnek, ha egyáltalában nem beszélne.

Iovin nemzeti-parasztpárti ismerteti a nemzeti párt érdemeit a konverzió eszméje körül.

Ezután Argetoianu betérjesztette a biztosítási kötvények bélyegilletékeiről szóló javaslatot. Stefanescu Anzu hadügyminiszter az aviatikai törvényjavaslatot.

Negura az aviatikai javaslat során kifogásolja, hogy nem tüzték napirendre az ő javaslatát, amely szerint a szerencsétlenül járt Popescu Romeo kapitány özvegyének nyugdíjat kell adni.

— Az elnökség — mondotta Negura — elszüllyesztli a törvényjavaslatokat.

Ezeknél a szavaknál vihar tör ki, majd a hadügyminiszter kijelenti, hogy Popescu kapitány feleségének nem lehet nyugdíjat adni, mert amikor a pilóta rekordot akart javítani, egy magántársaság gépén volt és ennek a társaságnak kell gondoskodni Popescu özvegyéről.

A szenátusban Iorga miniszterelnök kéziratos olvasott fel, amely szerint az ülészakát április 16-ig meghosszabbították, majd a főiskolai oktatás törvényjavaslatát tárgyalták.

Hindenburg választási rádiószózata

Megindokolta, hogy miért vállalta a jelöltséget -- A Young-terv aláírása a Rajna-vidék kiűritéséért történt

Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök, romániai időszámítás szerint, ma este fél kilenc órai kezdettel tartotta meg választások előtti nagy rádió-szózatát, amelyet Németország lakosságához intézett. A birodalmi elnök elmondotta, hogy hét esztendővel ezelőtt is, amikor először választották meg a német birodalom elnökévé, csak egyszer beszélt a nemzethez és akkor is rádió útján. Rávilágított arra, hogy először tartózkodni akart az elnökválasztáson való részvételtől és hogy mégis vállalta a jelöltséget, annak több oka van. Nem akar választási propagandabeszédet tartani, csupán rádió útján akarja megindokolni, hogy miért vállalta a jelöltséget és válaszolni akar azokra a valótlanosságokra, amelyeket ellenfelei róla terjesztenek. Személyét azért bocsájtotta a birodalom rendelkezésére, mert ezzel hazafias cselekedetet vél teljesíteni. Az az aggodalom töltötte el ugyanis, hogy a szélső jobb, vagy szélső baloldal kerül ki győztesként a választásokon és ezt köteletségének tartotta megakadályozni. Visszatartotta azokat a vádakait, mintha a jelölést számára a vörös-fekete koalíció biztosította volna. Hangsúlyozta, hogy a jelölést számára a birodalom széles rétegei biztosították. Sokan és bírálathoz részesítik eddigi hivatali mi-

ködését és főleg azt vetik a szemére, hogy aláírta a Young-tervezetet és az elmúlt év nyarán kiadott szükségrendeleteket.

A Young-tervezetet neki is nehézségére esett aláírni, de csak ezzel tudta biztosítani a Rajna-vidék felszámolását. A szükségrendeletekkel kapcsolatban pedig elmondotta, hogy a német parlamentárizmus az elmúlt év nyarán csődöt mondott és ezért kénytelen volt Németország gazdasági életét kivezetni kémi módon az összeomlásból. Két alternatíva állott előtte. Vagy politikai alávetettséggel fizetik meg, hogy segít rajtuk a külföld, vagy pedig a német nemzet önjerejéből igyekszik létét biztosítani. Ő ezt az utóbbit választotta. Tudja, hogy ezek a rendeletek részben elviselhetetlen terheket jelentenek a lakosságra, de reméli, hogy rövidesen sikerül ezeken könnyíteni. Végül is egységre hívta fel a német nemzetet.

Hindenburg beszéde után a rádió a német himnuszt közvetítette. A német birodalmi elnök beszédét 46 rádióállomás közvetítette és a közvetítés oly tiszta volt, hogy Amerikában is lehetett hallani az elnök iróasztalán lévő óra ketyegését.

Megszűnt az Ausztria és Magyarország felé irányuló export Romániából a Kompenzációs Pénztár felállítása óta

Rendkívül hiányos a pénztár működését szabályozó végrehajtási utasítás — A pengő árfolyamát nem a tényleges árfolyamnak megfelelően állapították meg — A kívánt eredményt a kliring-egyezmény hozza meg —

Eredmény nélkül fejeződtek be a román—magyar tárgyalások

A Kompenzációs Pénztár felállítása teljes tájékoztatatlanságot okozott az ország gazdasági életében. Ez annak tudható be, hogy a törvény, valamint a végrehajtási utasítás, amely a Kompenzációs Pénztár működését szabályozza, *rendkívül hiányos*, nem számol a gyakorlati élet számos követelményével, nem veszi figyelembe az előfordulható eshetőségeket és jóformán a legteljesebb tájékoztatatlanságban hagyva mindazokat, akik gazdasági összeköttetésben állottak vagy állanak Magyarországgal és Ausztriával.

A Banca Nationala körlevele

A Banca Nationala aradi fiókjához a Monitorul Oficialban megjelent végrehajtási utasításon kívül bővebb intézkedés nem érkezett. A végrehajtási utasítás intézkedéseiről a Banca Nationala holnap, pénteken körlevelet küld az aradi bankoknak, amelyben többek között a következőket közli:

„Azzal a törvénnyel kapcsolatban, amely az egyes államokkal (jelenleg Ausztriával és Magyarországgal) folytatott devizakereskedelmét korlátozásairól intézkedik, kötelességünknek tartjuk, hogy felhívjuk b. figyelmüket a törvény végrehajtási utasításának egyes paragrafusaira annál is inkább, mivel azoknak be nem tartása bizonyos nehézségeken kívül büntetősankciókat is vonna maga után: 5. §. Bármely romániai lakos, magános, kereskedelmi vagy ipari társaság, vagy az állam felügyelete alatt álló intézmények, melyeknek a fenti két ország lakóival szemben tartozásuk van, jogérvényesen fizetést csak a Banca Nationala mellett felállított Kompenzációs hivatal után eszközölhet. 6. §. Minden bank, ipari vagy kereskedelmi cég, valamint minden magánember is, akinek ausztriai vagy magyarországi lakosokkal szemben bármilyen ügyletből kifolyólag tartozása vagy követelése van, köteles azt legkésőbb a végrehajtási utasítás megjelenésétől számított hét napon belül (tehát március 14-ig) a Banca Nationala központjánál vagy valamelyik fiókjánál bejelenteni, az erre a célra szolgáló és ott kapható nyomtatványon. A nyomtatvány három példányban állítandó ki, amelyek közül egyet a fél visszakarap. 14. §. Mindazok, akik külföldre átutalnak, kötelesek meggyőződni arról, hogy az átutalás tiltott módon nem-e a fenti két országbeli lakosok számára történik, mivel abban az esetben, ha a törvénynek ilymódon történő kijátszása megállapítást nyerne, a törvény hatodik paragrafusában előírt büntetéssel sújtatnak. (A végrehajtási utasítás 28. paragrafusa.) 15. §. A törvény értelmében tilos postán vagy más módon a fenti országok lakosainak értékeket vagy effektív valutát átutalni. 28. §. Akik a törvény rendelkezései ellen vétének, egymillió lejig terjedő pénzbírsággal és 15 napig terjedő elzárással sújtatnak, visszaesés esetén pedig az elzárás egy évig terjedhet. A Banca Nationala aradi fiókja a Kompenzációs Pénztár működésére vonatkozólag a hivatalos órák alatt szívesen nyújt az érdeklődőknek felvilágosításokat.”

Kiegészítésül közöljük még, hogy a fizetés a Banca Nationalánál lejben történik, az általa megállapítandó és naponkénti közzéteendő hivatalos árfolyamon. Az említett országokból árut behozni csak úgy lehet, ha az importőr igazolja, hogy a Banca Nationalánál letétbe helyezte a behozott áru ellenértékét vagy ha kötelezte magát a Banca Nationala előtt, hogy a lejáratkor a számlaösszeget ki fogja fizetni.

A törvény és a végrehajtási utasítás — mint említettük — rendkívül hézagos. Így például nincs szabályozva, hogy ha valaki Ma-

gyarországba vagy Ausztriába utazik, vihet-e magával pengőt és ha igen, mennyit. Nincs intézkedés arra nézve sem, hogy mi történik akkor, ha valakinek beteg hozzátartozója van az említett két országban, akit esetleg szanatóriumban kezeltek, hogyan küldheti valaki Magyarországon vagy Ausztriában tanuló gyermekeinek a létfenntartásukhoz és tanulmányaikhoz szükséges összegeket. Hiányzik az az intézkedés is, hogy mi történik azokkal az árukkal, amelyeknek ellenértékét az itteni importőrök már kifizették, de magát az árut még nem hozták be. Ezek a kereskedők természetesen nem helyezhetik letétbe a Kompenzációs Pénztárnál a már kifizetett árú ellenértékét. A külföldi hírlapi előfizetésekre, valamint könyvek vásárlására vonatkozólag a törvény ugy intézkedik, hogy ezeknek ellenértékét a Kompenzációs Pénztár engedélyével lehet fizetni. Nem történt azonban intézkedés az írói honoráriumok, művészi felléptidíjak és általában a szellemi termékek ellenértékének kiegyenlítése fölött.

Az újonnan előállott helyzettel kapcsolatban, vezető aradi pénzügyi és gazdasági körökben a következő információkat nyertük:

— A törvény életbeléptetése óta a három ország közötti pénzügyi és kereskedelmi viszonyban teljes pangás állott be. Ez részben a törvény hiányosságának is tudható be. Senki sem akar a pengő-fizetéseknél a valóságos 20-as árfolyam helyett 29-es és a schilling kifizetéseknél a 19-es árfolyam helyett a 23-as árfolyamon fizetni. Megbénult a Magyarországra és Angliába irányuló export is, mert még azok az exportőrök is, akik eddig szívesen szállítottak Magyarországra és Ausztriába az

A vasutigazgatóság lakbérét vállalta Temesvár városa

Hajlandó fizetni a négyszázezer lejen felüli különbözetet — Tárgyalások a Victoria igazgatóságával a lakbér csökkentésére vonatkozólag

Temesvárról jelentik: A temesvári interimár-bizottság mai ülésén olyan határozatot hozott, amely lényegesen *csökkenti azokat az esélyeket*, amelyek amellel szóltak, hogy a vasutigazgatóság ismét visszakerül Aradra. A temesvári interimár-bizottság határozatának minden bizonnyal az lesz az eredménye, hogy a vasutigazgatóság visszahelyezésének kérdése lekerül a napirendről és a CFR-nek ez a fontos intézménye Temesváron marad.

A vasutigazgatóság elhelyezésének kérdésével ma délután foglalkozott Temesvár interimár-bizottsága. *Grofsoreanu* Cornel dr. interimár-bizottsági elnök ismertette a problémát és rávilágított arra, hogy tulajdonképpen attól függ, hogy Temesváron marad-e a vasutigazgatóság, vagy sem, hogy akad-e, aki vállalja az igazgatósági épület bérének a kifizetését. Egyben pedig azt javasolta, hogy *vállalozzon Temesvár városa a házber kifizetésére*.

A bizottság hosszasan vitatta meg a kérdést és végül is úgy döntött, hogy Temesvár ragaszkodik ahhoz, hogy a vasutigazgatóság ott maradjon és éppen ezért Temesvár városa hajlandó a vasutigazgatósági épület bérének egy részét fedezni. A CFR vezérigazgatósága

ottani devizakorlátozások figyelembevételével, most tartózkodók és bizalmatlanok lettek. *Magyarország felé szűntet a tengeri, a zab, olajpogácsa, valamint a tüzi- és épületfa export.* Ausztria exportunk jelentékeny részét tudvalevőleg az előállat, a liszt, valamint tökmag és olajpogácsa forgalom tette ki. Most ez is szűntet. Jelenlegi formájában tehát a törvény átmeneti intézkedésnek látszik, amelyet vagy kifognak egészíteni, vagy pedig érvényen kívül helyeznek. A kompenzáció tudvalevőleg kiegyenlítést jelent. A Kompenzációs Pénztár tehát csak akkor működhetne eredményesen, ha a kompenzáció közös lenne és létre jött volna már a kliring-egyezmény Ausztriával és Magyarországgal.

Az erre vonatkozó tárgyalások pedig — a legújabb jelentések szerint — nagyon nehezen haladnak előre. Cezar Popescu, ipar- és kereskedelemügyi államtitkár, aki ebben az irányban Bécsben és Budapesten tárgyal, jelentést küldött a kormánynak, amely szerint a Magyarországgal folytatott tárgyalások *sem minemű eredménnyel nem jártak*, ami pedig Ausztriát illeti, ott kilátás van a megegyezésre, vagyis a kliring-egyezmény aláírására. A kormány azt az utasítást küldötte Cezar Popescunak, hogy maradjon egyelőre Bécsben és folytassa a tárgyalásokat azoknak az utasításoknak az alapján, amelyeket rövidesen megkap a kormánytól.

A szükséges nyomtatványok nem érkeztek le Aradra

Itt említjük meg egyébként, hogy Aradon a Kompenzációs Pénztár még nem kezdhetette meg működését, mivel a szükséges nyomtatványok még nem érkeztek meg a Banca Nationalához.

Nem érdemtelen megemlíteni azt sem, hogy az egyik tekintélyes budapesti közgazdasági lapban Kóródi Sándor, a Magyar Külkereskedelmi Intézet Rt. vezérigazgatója cikket írt, amelyben kifejti, hogy a magyar-román devizakliringet csak akkor lehet megvalósítani, ha intenzívebbé válna a román-magyar árucseré, vagyis Romániában megvolna a hajlandóság a magyar árukra az eddiginél nagyobb mértékben való behozatalát előmozdítani. Kóródi Sándor itt elsősorban vasfélgvártmányokra, vashordókra, pamutfonalakra, jutazsákokra, prémbőrökre, nyersbőrökre, pamutszövetekre, edényekre, mezőgazdasági gépekre gondol.

ugyanis évi négyszázezer lejt irányzott elő a temesvári vasutigazgatóság bérének fedezésére. Temesvár városa pedig most elhatározta, hogy hajlandó vállalni azt a különbözetet, amely a négyszázezer lejt és a vasutigazgatóság tényleges bére között fennáll.

Az interimár-bizottság határozatát már közölték is a temesvári vasutigazgatósággal és egyben kérték az igazgatóságot, hogy járjon közbe az igazgatósági épület háztulajdonosánál, a Victoria banknál, hogy 25 százalékkal csökkentse a házbert. Temesvár városának követelése van a Victoria banktól és most ezt a követelést le akarja venni a házbertből.

Egyelőre természetesen még kérdés, hogy a vasutigazgatóság elfogadja-e a Temesvár által felajánlott tervet, amely mellett a CFR-nek még mindig négyszázezer lejt házbertt kellene fizetnie, holott Aradon teljesen bérmentes épület áll rendelkezésére. Kérdés még az is, hogy a Victoria beleegyezik-e abba, hogy a város a házbertből levonja követelését.

Adakozzunk

a munkanélkülieknek!

Az aradi katolikus gimnáziumot is bezárták

A katolikus elemiben is az influenzajárvány miatt szünetel a tanítás — Több mint ötven százalék a megbetegedettek száma

Az aradi alsófoku és középfoku leány-tanintézetekben már hétfő óta szünetel a tanítás az influenza-megbetegedések elszaporodása miatt. A fiu-tanintézetekre csupán a tegnapi nap folyamán került sor, amidőn a Moise Niccoara, a Felsőkereskedelmi Fiúiskola és a Iosif Vulcan fiúliceum is bezárta kapuit hét napra a városi főorvosi hivatalának rendelkezése következtében.

A tanintézetek bezárásának folyamata a mai napon tovább folytatódott. Ma reggel vette kézhez Cucu Vazul dr. városi főorvos az aradi római katolikus főgimnázium igazgatójának hivatalos jellegű kimutatását, amelyben arról tettek jelentést Aradváros főorvosi hivatalának, hogy a tanulók létszámának több,

mint 50 százaléka távolmaradt az előadásokról. Ugyanez a helyzet nyilatkozott meg a római katolikus elemi iskolában is, ahol két napon belül a tanulók nagy többsége maradt otthon az influenza-járvány miatt.

A jelentések kézhezvétele után Cucu dr. városi főorvos azonnal elrendelte a katolikus főgimnáziumban és elemi iskolában is az előadások hétnapi szünetét. Ezzel a zárva maradt aradi tanintézetek száma Aradon a mai napon tizenötre emelkedett. A város főorvosi hivatalának megállapításai szerint az influenza-megbetegedések csak igen ritka esetben súlyosak és a tanulók távolmaradását nagyrészt a szülők szükséges óvatossága eredményezte, akik gyermekeiket megóvni kívánják az esetleges influenza-fertőzésektől.

Halálos kimenetelű házbeomlás Aradon

Az esőzések következtében a talajviz alámosta a ház falait — A beomló falak maguk alá temették a házban lakó családot — A kivonult rendőrök asták ki a romok alól az eltemetett embereket

Kovács Illés hétéves fiú az áldozata a beomlott háznak

Megdöböntő szerencsétlenség történt ma éjszaka Ségában. A hosszú idő óta tartó olvadás, valamint az esőzések következtében a külvárosi házak udvarait, pincéit már napok óta elzárta az eső. A felázott talaj, sáros uccákon a közlekedés szinte lehetetlenné vált, a lakóknak pedig lapátokkal, vödörökkel kellett eltávolítani a vizet az udvarok mélyedéseiből és a pincékből. A sorozatos esőzéseknek az elmúlt éjszaka lejátszódott az első tragédiája.

Ma éjjel félkettő körül a Ségában lévő Str. Augustin lakói nagy robajra lettek figyelmesek. A robajt jajgatás és nyöszörgés követte és az ucca lakói közül többen szaladtak ki ijedten az uccára, mivel nem tudták elképzelni, hogy mi történt. Amikor a 21-es számú ház közelébe értek, megdöbbenve látták, hogy a kunyhószerű épület, amely lejtős részen fekszik, összedőlt és a benne lakók a romok alá kerültek.

Az esetről azonnal jelentést tettek a kerületi rendőrségnek, ahonnan az inspekciós komiszár szállott ki a helyszínre és csakhamar megérkezett dr. Pop hatósági orvos is. A komiszár intézkedésére rendőrök is érkeztek a rombadólt házhoz, akik hozzá láttak a romok eltakarításához. A hatósági emberek felszólítására a szomszédok is segédkeztek a munkában és csakhamar kikerült a romok alól Kovács János, aki családjával együtt a házban lakott. Kovács János csodálatosképpen csak kisebb sérüléseket szenvedett, azonban hét éves Illés nevű kisfia, aki vele egy ágyban aludt, meghalt. Mint az orvosi vizsgálat meg-

állapította a szerencsétlen kisgyermek fulladás következtében szenvedett ki.

A romok eltakarításának során előkerült a házaspár még két kis gyermeke, valamint Kovács Jánosné is, akik szintén nem szenvedtek komolyabb sérüléseket. Mint a vizsgálat megállapította, a ház beomlását az esőzések okozták. A ház ugyanis vályogból épült és a fal vastagsága alig érte el a harminc centimétert. Az esővíz alámosta a ház talaját és a gyenge és rozoga épület ennek következtében omlott be. A szerencsétlen embereket beszállították az aradi közkórházba, ahol ápolás alá vették őket.

Kaució ellenében szabadlábra helyezték a feketeszesz-ügy aradi letartóztatottjait

Husz-husz ezer lej biztosítékot ajánlottak fel a letartóztatásban levő pénzügyi tisztviselők — A nagyváradi szeszgyárosok öthónapi vizsgálati fogság után kérik szabadlábra helyezésüket

Az aradi törvényszékhez Pop Sándor dr. kérelmet adott be Ardelean Miklós és János János, a feketeszesz-ügyből kifolyólag letartóztatásban levő két pénzügyi tisztviselő nevében, amelyben kérte a két tisztviselőnek kaució ellenében szabadlábra helyezését.

Kérelmükben rámutattak arra, hogy a vizsgálat már befejeződött ügyükben, azonkívül 20—20 ezer lej kauciót ajánlottak fel szabadlábrahelyezésük esetére. A törvényszék ma

Érdekes beszélő film a pénzről — mely akkor is beszél — ha nincs!

Kisasszony valutája

Heddy Kiesler, Heinz Rühmann, Haus Moser

C O R S O-mozgóban.

Érdekes feljelentés egy aradi ügyvéd ellen

— Egy háromszáz ezer lejes házvétel —

Érdekes előzményű ügyben érkezett ma beadvány az aradi ügyészséghez. A bejelentést egy aradi magántisztviselő tette, egyik aradi ügyvéd ellen és a következő ügyet hozta a hatóság tudomására:

Az elmúlt év folyamán házat akart venni, amelynek árát 300 ezer lejen állapították meg. A tisztviselő a vételárát nem személyesen juttatta el az eladóhoz, hanem átadta az ügyvédnek, azzal, hogy azt fizesse ki nevében. Az ügyvéd a vett megbízás értelmében fel is kereste az eladót, azonban valami oknál fogva, a pénzt nem tudta átadni, s mivel a tekintélyes összeget nem akarta magánál tartani, azt elhelyezte a Marmorosch-bank aradi fiókjában. A betét elhelyezése után azonban két nap múlva, a bank beszüntette fizetéseit és az ügyvéd sem jutott már hozzá az elhelyezett betéthez. Természetesen ilyen módon nem tudta azt eredeti rendeltetési helyére juttatni. A tisztviselő a tények tudomásul vétele után, előadta az ügyvédnek azt az indítványát, hogy az összeget megtéríti számára és további lépéseket nem is tett.

Ugyátszik, hogy az ügyvéd az irányu törekvése, hogy az ügyet békésen intézze el ügyfeleivel, nem sikerült, amit bizonyít a tisztviselő bejelentése, amelynek alapján az illetékes hatóságnak kell megindítani az eljárást a tényállás tisztázására, amely hivatva van megállapítani, hogy az ügyvéd jóhiszemű eljárásában van-e valamilyen büntetendő cselekmény.

Golyózapor között sértetlenül érkeztek román területre az Oroszországból menekült

Ugyanekkor osempezsek igyekeztek Oroszországba — A kereskedők csempezsek közül az egyik menekülni igyekezett, akit a határőrök agyonlőttek — Megint dörögtek a fegyverek a Dnyeszter partján —

Bucurestiből jelentik: A Dnyeszter partján ma éjjel két ízben is roptak a fegyverek. Dél-Oroszországból 16 besszarábiai román igyekezett át a folyó befagyott felületén és az orosz határőrök a menekülést észrevették. Nyomban fegyvertűz alá vették a menekülőket, akik rémülten igyekeztek menekülni az orosz fegyvergolyók elől. A szerencse azonban kedvezett a menekülőnek, mert a jórészt kereskedőkből

álló csoport közül valamennyien sértetlenül értek román területre. Román földről viszont öttagú csempezstársaság próbálkozott az éj leple alatt Oroszországba érni, de az orosz határőrök fölledezték a határátlépést és megállásra szólították fel őket. Négyen engedelmessé váltak a felszólítóknak, az ötödik azonban menekülni akart. A határőrök több lövést küldtek utána és a menekülő lériit halálosan megsebesítették.

dél előtt tárgyalta le a kérelmeket és elrendelte a két pénzügyi tisztviselő kaució melletti szabadlábra helyezését.

Hasonló kérelemmel fordult az aradi törvényszékhez Fellner, Ullman és Gutfried nagyváradi szeszgyárosok nevében Raicu Aurél dr. ügyvéd. Mint ismeretes, a három szeszgyári igazgató közel öt hónapja van letartóztatásban és szabadlábra helyezésük iránt beadott kérelemben tegnap döntött az aradi törvényszék tanácsa, amely azt elutasítva, további fogvatartásukat rendelte el. Jogi képviselőjük ma újabb kérelmet adott be, amelyben szintén kauciót ajánlott fel arra az esetre, hogyha a törvényszék szabadlábra helyezését mellett dönt. A kérelem döntés végett a Costa dr.—Constantinescu-tanács elkerült. Raicu dr. bejelentette, hogy ügyfelei hajlandók a felajánlott 20 ezer lej garanciaösszeget 30 ezerre felemelni. Mivel mindegyiknek bejelentett lakása van Nagyváradon és vagyonuk is van, tehát nem kell szükségüktől tartani. A törvényszék tegnap ugyanis ezzel indokolta a visszautasítási döntését. A törvényszék holnap délután kilenc órára halasztotta a döntés kihirdetését.

A feketeszesz-ügyben Moldovan Sabin delegált vizsgálóbíró tovább folytatta ma a kihallgatásokat, amelyek mindannyike Anastasiu volt felügyelő szerepét van hivatva tisztázni.

Goldis László lemondott a néppárt aradi tagozatának elnökségéről

Dr. Moldovan Silviust bizta meg az elnöki teendők ellátásával — A néppárt aradi tagozata Goga mellett akart állást foglalni — Három tagu küldöttség megy Bucurestibe, a Goga által összehívott gyűlésre

Általános érdeklődés előzte meg aradi politikai körökben a néppárt aradi tagozatának mai vezetőségi ülését, amelynek tudvalevőleg az volt a programja, hogy döntsön: a párt kettészakadása alkalmával melyik frakcióhoz csatlakozik az aradi szervezet. Mai lapszámaunkban már megemlékeztünk arról, hogy általában az a vélemény, hogy a néppárt aradi tagozata Goga mellett fog megnyilatkozni.

Ma délelőtt valóban össze is ült a néppárt aradi szervezetének vezetősége és a tanácskozások kis megszakítással az esti órákig tartottak. A néppárt aradi elnöksége a mai ülésre meghívót intézett a párt aradi és aradmegyei intellektuel tagjaihoz, akik közül a mai ülésen tizenhatan jelentek meg, köztük öt volt néppárti képviselő és egy volt néppárti szenátor. Az ülésen megjelent Andras György temesvári liceumi tanár is, aki ma érkezett a Purkersdoriban üdülő Goldis Lászlótól. Andras Györgyöt tudvalevőleg azért bizta meg a párt azzal, hogy Purkersdorfbra utazzon, hogy kikérje Goldis László véleményét a párttagozat további magatartására vonatkozólag.

A gyengédkedő Goldis László nem küldött levelet Andras Györggyel, ellenben a temesvári tanár azt az üzenetet hozta Goldistól, hogy a volt miniszter véleménye szerint az lenne a leghelyesebb, ha az aradi szervezet két vagy három delegátus által képviseltetné ma-

gát a Goga által e hó 12-re Bucurestibe összehívott rendkívüli végrehajtó-bizottsági ülésen. Amennyiben a kiküldöttek meggyőződnek arról, hogy Goga és Averescu között nem történhetik meg a kibékülés és így a szakítás véglegesnek tekinthető, akkor Goldis szabad kezet ad az aradi szervezetnek arravonatkozólag, hogy csatlakozzanak-e vagy sem Goga akciójához.

Goldis László üzenetének volt egy rendkívül érdekes és feltűnésteltető része is. A volt miniszter ugyanis azt üzent, hogy orvosai tanácsára hosszú időre tartózkodni fog mindennemű politikai tevékenységtől. Így tehát Maniu után most az erdélyi politikai életnek egy másik markáns alakja vonul vissza a politikától. Goldis László az aradi pártszervezet elnökségét Moldovan Silvius dr.-ra bizta, aki öt időnként levélben fogja informálni a szervezet politikai működéséről.

A Goga által összehívott március 12-iki rendkívüli végrehajtó-bizottsági ülésen az aradi pártszervezet részéről Moldovan Silvius dr. volt néppárti szenátor, Marsieu Péter kisenői esperes, volt képviselő és Apatean Demeter tanár, volt képviselő vesz részt. Mindhármán ebből a célból holnap, pénteken Bucurestibe utaznak. A mai aradi ülésen a hangulat Goga iránt nyilvánult meg és így minden valószínűség meg van arra, hogy a néppárt aradi szervezete — mint azt mai számunkban már jeleztük — Goga új pártjához csatlakozik.

A tánckultusz uttörője

Bodenwieser Gertrud

és csoportja

Hétfőn

fellép a Kulturpalotában.

Soha nem látott világattrakció.

Váltson jegyet Sándornál

100 - 15 lejig.

FILM KÖZLÖNY

Karamazow Testvérek

Sajtóbemutató a Select-mozgóban

Dosztojevszky mély lelki motivumokon felépített nagy regényének filmváltozatát készítette el a berlini UFA-filmkoncern. A „Karamazow-testvérek” nagyon szerencsés filmtémának bizonyult. Dosztojevszky mélységesen emberi, de különösen az ősi ösztönök uralta orosz lélek primitív megnyilvánulásai kitünően érvényre jutottak a hangosfilm-apparátuson keresztül és a rendező elképzelései tökéletes formába öntötték a hatásos cselekményt. A „Karamazow testvérek” története tulajdonképpen a zsarnok, élvágyó apa igájában felnőtt fiatal férfiak kirobbanó szabadságvágyát vetíti elénk. A felszabadulás vágya érleli meg lelkükben a verbiim gondolatát, amely egy viharos, borzalmas éjszakán az öreg Karamazow halálát idézi elő. Az apagyilkosság véres árnyéka Dimitri Karamazow fejére hull, akít a terhelő bizonyítékok alapján tíz évi kényszermunkára ítélnék. Karamazow Dimitrivel megindul a rabszállító vonat Szibéria felé és fivére, a csendes, magába vonult Karamazow Iván, akinek felbujtására tulajdonképpen a család régi szolgálója követte el a gyilkosságot, ott marad a lelkiismeret vádjával terhelten... Ez a téves, gvarló emberi igazságszolgáltatás elveszti életét akkor, amidőn Dimitri Karamazow lelkének megtisztulását várjuk a szibériai bűnhődéstől. Kiemelkedő momentum a filmszüzsén végigvonuló lelki küzdelem, amely Dimitri Karamazow életét valóságos lázalomhoz teszi hasonlónvá. Ennek a lelki harcnak középpontjában két asszony áll, az egyik tiszta, szűzies szerelmet, míg a másik — az öreg Karamazow kedvese — a bűnös, tiltott szerelmet képviseli Dimitri lelkében. Teljesen eredeti és karakterisztikus az a fordulat, amely a bűn véres árnyékában a rokonszenves megvilágítást Gruschenka, a bukott nő felé irányítja, míg a szűzies Katia hideg elzárkózottságát ellenszenvesse teszi.

A rendezőről, valamint a szereplőkről köteteket lehetne írni, hiszen valamennyien százszázalékos művészi produkciót adnak. Fedorov rendező neve hamarosan világmárkát fog jelenteni a filmművészetben, beállításai, montázsai olyan megdöbbentőek, hogy a hatásuk elmaradhatatlan. Dimitri Karamazow szerepét Fritz Kortner alakítja megrázó drámai erővel és őszinte, egyszerű színészi eszközökkel. Gruschenka, a szőke, igéző Anna Sten, aki az idő szerint legerősebb riválisa Marlene Dietrichnek. Fritz Rasp háziszolgálója és Fritz Alberti törvényszéki elnöke valóságos kabinetalkítók. A lelki momentumokat kiemelő, rendkívül hatásos kísérőzene összeállítását dr. Karl Rathaus zeneszerző érdeme. Mindent egybevetve, a Karamazow testvérek filmváltozata komoly irodalmi és művészi színvonalon álló alkotás.

(cs. p.)

Élő-hal kapható Neuländer fűszerüzletében

Andrényi-cég és Dácia kávéház között. Legfinomabb trappista sajtok 44 lejtől feljebb.

Egyenlő arányban redukálják az aradi magyar színház és a román opera szubvencióját

Három szubvenciókérelem a városnál — Dr. Janovics megbizottja dr. Radu Cornel interimárbizottsági elnöknel — A város vezetőségének álláspontja

Legutóbbi számában írta meg az Aradi Közlöny, hogy Aradváros vezetősége a közeljövőben összehívja azt a vegyes-bizottságot, amely a színházi szubvenció-kérések felett van hivatva dönteni. Amint ismeretes, a napokban érkezett meg a pénzügyminiszterium hivatalos értesítése az aradi pénzügyigazgatóságra, melyben közölték, hogy a látványossági adókból Aradváros rendelkezésére a törvény utasításaihoz megfelelőleg 180.000 lejt utalt ki Argetoianu pénzügyminiszter.

A hivatalos értesítés megérkezése aktuálissá tette újra a színházi szubvenció-kérések ügyét. Amint ismeretes, Aradváros interimárbizottsága ez év január elsejétől kezdődőleg három szubvenció-kérés felett határozott pozitív értelemben. A legelső kérést Janovics Jenő dr. aradi magyar színházgató adta be, aki hivatkozással az aradi színház deficitjére, százezer lejes szubvenciót kért Aradvárosától. A kérés felett a városi interimárbizottság elvileg kedvezően döntött, majd a kérvényt átküldötte a pénzügyigazgatósági alap vegyes-bizottságához. Ugyanígy határozott ezt követőleg a bizottság a kolozsvári román opera-társulat ugyancsak 100.000 lejes szubvenció-kérélmé, valamint Marioara Voiculescu társulatának összegszerűleg meg nem nevezett igénye felett.

A mai napon Janovics Jenő dr. aradi magyar színházgató egyik vezető-tisztviselője, Schauer Aladár színházi titkár megjelent Radu Cornel dr. interimárbizottsági elnök hivatali fogadószobájában, hogy érdeklődjék a

magyar színházgató megszavazott szubvenció-kérésének további sorsa felől. Aradváros vezetője kijelentette, hogy amint a pénzügyigazgatóságra a miniszterium hivatalos akkreditívje, kiutalása is megérkezik, azonnal ülésre hivatja össze a szubvenció-összegek kiutalása felett döntő vegyes-bizottságot.

Bizonytalanság a Lindbergh-baby körül

Állítólag a gyermeket a rablók még nem szolgáltatották vissza szüleinek.

New-Yorkból jelentik: A washingtoni képviselőház, annak a világraszóló merényletnek hatása alatt, amelynek áldozatává a Lindbergh-pár vált, elhatározta, hogy törvényerőre emeli azt a javaslatot, amely rendkívül szigorú büntetéssel sújtja a gyermekrablás és a levélben való zsarolás kísérletén kapott büntetéseket. A törvény állam-ellenes cselekménynek minősíti mindezt és elkövetőit 20 évi fogsággal, valamint 5000 dollár pénzbüntetéssel sújtja. Másikülönben a Lindberghék csecsemőjének sorsa körül a jelen pillanatban is a legteljesebb bizonytalanság uralkodik. Egyes verziók szerint a gyermek már vasárnap óta a szülők birtokában van és Lindberghéket fogadalmuk köti, hogy halgassanak addig, míg a bántják biztonságba nem helyezték magukat. Más verzió szerint a Lindbergh-gyermekeket vasárnapra csak ígérték a rablók és mindezt még nem szolgáltatották vissza szülei kezébe.

Az aradi törvényszék felmentette a gyújtogatással vádolt malomtulajdonost

Alaptalan vád miatt négy hónapig volt vizsgálati fogságban — A tanúk nem igazolták, mintha gyújtogatás történt volna — A törvényszék meg akarta állapítani, hogy a csendőrség fenyegette-e a tanukat

A biztosítóintézet mentő vallomása a malomtulajdonos mellett

Az elmúlt év szeptemberében tíz ütött ki Wolff Béla drauti malomtulajdonos házának padlásán. Néhány nappal azelőtt a malom gyulladt ki és égett le és az újabb tüzeset után a csendőrség a bevezetett nyomozás alkalmával olyan adatokra bukkant, amelyekből arra következtetett, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. Letartóztatásba helyezték tehát Wolff Bélát és feleségét, gyújtogatás vádjá miatt és közel négy hónapi vizsgálati fogság után sikerült csak 10 ezer lej kaució ellenében a szabadságra helyezést kieszközölni.

Az aradi törvényszék dr. Herb-Seracutanácsa ma délután tüzte ki főtárgyalásra Wolff Béla és felesége ügyét, akik ellen az ügyészség gyújtogatás és család büntette miatt emelt vádat. A főtárgyalásra 9 tanut idéztek meg, akik közül többnek a vallomása volt meglepő.

Wolff Bélát és feleségét hallgatta ki elsőnek a törvényszék. A házaspár egyöntetűen azt vallotta, hogy Wolff Béla a kérdéses napon nem is volt otthon, hanem üzleti ügyekben Aradon tartózkodott. A tűz szeptember 26-nak éjjelén ütött ki a ház padlásán és Wolffék csak a lármára, valamint a szomszédok zörgésére ébredt fel és nyitotta ki az ajtókat. A gyújtogatással kapcsolatban a csendőrségi nyomozás azt is megállapította, hogy a tetőzet szelelei be voltak tömve. Wolffné határozottan tagadja ezt és kijelentette a törvényszék előtt, hogy a szelelő nyílások állandóan szabadon voltak.

A második tanu Hamburger Emma, Wolffné nővére, aki ugyanolyan módon adja elő a tűz kitörésének körülményeit, mint Wolffék.

Elnök: Bántalmazták a csendőrségen?

Tanu: Nem bántalmaztak, csupán fenyegettek, hogy milyen vallomást tegyek.

Ilica György és Ilica János községi rendőrök voltak a következő tanúk, akik a tűz éjjelén szolgálatban voltak. Előadják, hogy a tűz észrevétele után, fellármázták a szomszédokat, majd intézkedtek, hogy a tüzlőkocsik kivonuljanak a tűz színhelyére. Ilica György előadja, hogy a padlásán három-négy petróleum-oltót vett észre, azonban annak nem tulajdonított különösebb jelentőséget.

Ingadozó tanuvallomások

Marinescu János a következő tanu, aki a tűz napján Wolffék Sarbu nevű kocsisát helyettesítette. A tanu elmondja, hogy délután 4 óra tájban fent járt a padlásán, azonban semmiféle rendellenességet nem tapasztalt. A tűz kitörése után hallotta, mintegy három nap múlva, hogy Wolffék állítólag petróleumos párnákat vittek fel a padlásra, hogy ezáltal is elősegítsék a tűz elterjedését.

Wolff Zsiganond, a malomtulajdonos testvére elmondja a tűz kitörését, amely éjjel 2 óra tájban keletkezett. Sógornőjét ő keltette fel és azután együtt mentek fel a padlásra, ahol azonban a tüzet csakhamar sikerült eloltani.

A malomtulajdonos Sarbu nevű kocsisa a következő tanu, aki elmondja, hogy a kérdéses napon Wolffné az állomásra küldte ki, mert úgy volt, hogy Wolff Béla megérkezik Aradról. Vallomásában előadja, hogy előző napon két liter petróleumot hozott a házhoz, ebből azonban a petróleum-lámpákat töltötték meg.

Gherman Dante dr. védő megkérdi a tanutól, hogy a csendőrségen megfélemlítettek-e? A tanu kijelenti, hogy nem.

Onut Ilica szolgálja a következő kihallgatott tanu, aki vallomásában előadja, hogy éjjel 12 órakor fektet le, addig semmi szabálytalanságot nem vett észre, 2 órakor ébredt fel a szülők házára.

Elnök: Hát magát bántották-e a csendőrségen?

Tanu: Nem bántottak, csak egy pontot kaptam. (Derűtség.)

Toma Juon, Wolffék szomszédja, vallomásában előadja, hogy Wolffné nyitotta ki az uccai ajtót, amidőn oda bezörgött. A folyosóról Wolffnéval együtt a padlásra mentek. Az elnök megkérdi a tanutól, hogy a padlásajtó nyitva volt-e? Toma határozottan igen-nel válaszol, amidőn az elnök szembesíti Wolffnéval, módosítja előbbi vallomását és kijelenti, hogy nem emlékszik pontosan, Wolffné kukccsal nyitotta-e ki az ajtót, vagy az már nyitva volt. Gutunoiu ügyész a tanu megesketését kéri, amelyet azonban a törvényszék elutasít.

Bogsa Anna jelentéktelen vallomása után a törvényszék kihallgatta Kiss Gyulát, az Adria biztosítótársaság aradi cégvezetőjét, aki előadja, hogy Wolff Béla évekkal ezelőtt kötött biztosítást az intézettel, de az összegeket évente emelte. Legutóbb 1931. októberében emelte fel a biztosítási összeget, amely két részből állott. Az általános összeg 1,120,000 lej volt, míg a ház külön 740 ezer lejre volt biztosítva.

Bejelenti, hogy Wolff semmi néven nevezendő kárigénnyel nem lépett fel a ház padlásán történt tüzeset után, az intézet is csak a sajtóból értésült az újabb drauti tüzről. Kötelességszerűen kárbecslést tartottak és meg-

állapították, hogy az mindössze néhány ezer lejt tett ki.

Elnök: A malom után kapott-e biztosítási összeget Wolff?

Tanu: A malomégés után Wolff kért kártérítést, azonban a társaság akkor fizet, hogyha az ügyészségtől bemutatja az ártatlansági bizonyítványt, mivel a tűz után eljárás indult meg ellene.

A felmentő ítélet

A tanuvallomások elhangzása után Gutunoiu ügyész mondotta el vádbeszédét, aki rámutatott arra, hogy Wolff ellen bizonyítékok merültek fel, hogy a tüzet szándékosan idézték elő, aminek nyomai a petróleum foltok voltak a padlásán. Kéri, hogy öngyújtás és család miatt alkalmazza a törvényszék a büntetőtörvénykönyv megfelelő büntetését.

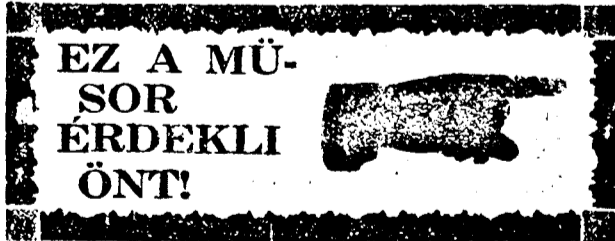
Gherman Dante védő mondotta el védőbeszédét, aki kimutatta a vádak tarthatatlanságát. Mivel a biztosító intézet is elismeri, hogy Wolff semmi kártérítést nem kért, nem áll fenn a család vádjá. Az öngyújtást pedig egyetlen tanuvallomás sem igazolta.

A törvényszék rövid tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amelynek értelmében Wolff Bélát és feleségét felmentette egy a gyújtogatás, mint a család vádjá alól. A törvényszék az ítélet indokolásában azt hozta fel, hogy a gyújtogatásra bizonyíték nem volt, a csalásra vonatkozólag pedig hiányzanak a joggyakorlatban szokásos alapvető bizonyítékok.

Miniszteri rendelet alapján több előadást betiltott Aradon a rendőrség

Az előadások engedélyét a kolozsvári felügyelőségtől kell kérni — Nyilvános gyűlésekre és felolvasásokra a prefektura ad engedélyt

Általános feltűnést keltett az érdekelt körökben az a hír, hogy a Magyar Párt közművelődési szakosztályának tegnap estére hirdetett szabadelőadását a rendőrség betiltotta. Ugyancsak betiltotta a rendőrség Frankl Dávid operaénekesnek vasárnapra hirdetett hangversenyét, valamint a Zsidó Kulturkör tegnap esti előadását. A betiltások — mint azt már mai számunkban jelentettük — egy miniszteri rendelet következtében történtek meg. A kultuszminiszteri rendelet a 823—932. számot viseli és abban a miniszterium elrendeli, hogy bármilyen, műkedvelők által rendezett előadás (spectacole organizate cu dilectanti) iránti ké-

relmet a kolozsvári művészeti inspektorátushoz kell beküldeni, amely a kérvényt véleményezésével együtt a kultuszminiszteriumba továbbítja, innen viszont az engedélyt direkt a kérvényezőök címére küldik. A rendelet aziránt is intézkedik, hogy a kérvényhez a darab szövegét (textul piesei) is mellékeljék, de nem lehetetlen, hogy ez alatt az összes műsorszámok szövegét érti. A kérvényeket az előadás megtartása előtt legalább tízennégy nappal kell Kolozsvárra küldeni.

Az olyan előadások iránt, mint amelyet például tegnap este a Magyar Otthonban akartak tartani, a kérvényt a vármegyei prefekturahoz kell benyújtani. Az erre vonatkozó rendelet ugyanis úgy intézkedik, hogy bármely nyilvános felolvasásra (conferinta in public) vagy nyilvános gyűlésre (intruniri publice) a vármegyei prefektura adja meg az engedélyt. Az aradi rendőrkezes ezúton is felhívja az érdekelteket hogy alkalmazkodjanak a fenti rendeletekhez és a komplikációk elkerülése végett az előadások megtartása előtt nyújtsák be az előadásra vonatkozó kérvényüket az illetékes hatóságokhoz.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: A BORNEOI MAHARADZSA. Németül beszélő hatalmas filmaffektus, mely elviszi a közönséget ismeretlen világországokba. Csodálatos emberek, borzalmas vadállatok, remek helyszíni felvételek, exotikus népszokások, izgalmas kalandokban bővelkedő expedíció az őserdőkhöz. Egy vulkánkitörés fényes panorámája, mely percek alatt pusztít embereket, állatokat és vagyont érő kincseket. Rose Hobart, Charles Bickford, Georg Renavent játszik a főszerepeket.

SELECT MOZGÓ: KARAMASOFF TESTVÉREK. (Premier). A sajtó és közönség egyetért: Dosztojevski világhírű regényének németül beszélő filmváltozata a legnagyobb érték, a legnagyobb siker. Főszerepekben: Fritz Kortner és Anna Sten.

H I R E K

Jogi vita előzte meg a „Páris” női divatüzlet berendezésének elárverezését

**Az értékeesebb darabokat még az árverés előtt
elvitette az adóhivatal**

A tegnapi nap folyamán, mint azt az Aradi Közlöny megírta, elárverezték a régóta fennálló és közmegegyezésnek örvendő „Páris” nőidivatüzlet áruraktárát. Az árverésen 13.700 lejért keltek el az eladásra kerülő női ruhák, az összeget teljes egészében az adóhivatal foglalta le a cég adóhátraléka fejében.

Az árverésnek érdekes mozzanatai voltak. Az adóhivatal még az árverés megkezdése előtt megjelent az üzlethelyiségben és az ott lévő értékeesebb árukat kiválasztotta és az adóhivatalhoz szállíttatta be. Ezeket Suci u. adóhivatali főnök az eddigi tervek szerint, március 16-án darabonként adja el. Az üzlethelyiségben megtartott árverésre csupán 30 darab kabát és ruhaféle maradt vissza, amelyeket hamarosan megvettek a megjelent árverési hiéna-trószai ügynökei.

Elénk vita fejlődött ki az üzlet berendezésének árverése körül, mert az egyik főhitelező képviselője kijelentette, hogy azokat nem lehet árverés alá bocsájtani, tekintettel arra, hogy be vannak a falba építve. Ezzel szemben a többi hitelező képviselője azzal érvelt, hogy annak dacára sem képezi a ház tartozékát és így éppen úgy eladható, mint az áruraktár többi darabjai. Ezen az alapon a berendezési tárgyakat a mai nap folyamán megtartott árverésen adták el, s azokról egészben véve sem vettek be 10 ezer lejt.

— IDŐPROGNÓZIS. Hideg idő, mérsékelt erősségű északkeleti széllel és kisebb havazásokkal.

— Minisztertanács dönt a kormány magatartásáról a konverziós javaslat vitájában. Bucurestiből jelentik: Pénteken minisztertanács lesz Iorga elnökletével, amelyen megtárgyalják, hogy milyen magatartást fog tanúsítani a kormány a konverziós törvényjavaslat kapcsán beérkezett módosító indítványokkal szemben.

— Az aradmegyei ügyvédek adója. Az aradi pénzügyigazgatóságon működő speciális bizottság ma folytatta a megyei ügyvédek adóvallomásaik tárgyalását és 33 ügyvéd adóját állapították meg.

— Három napig tartott Hankó Elemér kihallgatása a Dréhr-ügyben. Budapestről jelentik: A Dréhr-ügyben ma fejezték be Hankó Elemér három napig tartott kihallgatását. Ma Krausz Simon bankigazgató tett vallomást a bicskei kastély építkezéseire vonatkozólag.

— A tanárok pótóráinak díjazását felére szállították le. Bucurestiből jelentik. A közoktatásügyi miniszter a tanárokat sérelmes rendeletet adott ki, amennyiben elrendelték, hogy az ugynevezett pótórákat eszentul csak ötven százalékban fizetik ki.

— Statáriális bíróság elé kerül a gyilkos orvvadász. Budapestről jelentik: Magyarországon talán egy-két nap múlva újra összeül a statáriális bíróság, hogy ítéletet hozzon egy parasztember felett, aki a vád szerint agyonlőtt egy erdőkerülőt. Mintegy két héttel ezelőtt történt ugyanis, hogy a Dusnok község mellett elterülő erdőben, ismeretlen tettes, fegyverével agyonlőtte Facskó János főkapitányi erdőőr, aki nyomban meghalt. Az agyonlőtt erdőkerülőt csak másnap találták meg és ekkor erélyes nyomozást vezettek be a tettes kézrekerítésére. Többeket állították elő a gyilkossággal gyanúsítva, azonban valamennyi előállított alibit igazolt, vagy pedig más módon bizonyították be ártatlanságukat. Két hetes eredménytelen nyomozás után, ma sikerült előfogni Koprinovath János orvvadászt, akire már régebben gyanakodtak és aki bevallotta, hogy valóban ő lölte agyon az erdőőrt. Mivel a gyilkosság löféggyverrel történt, az orvvadászt minden valószínűség szerint statáriális bíróság elé állítják.

Link Jakab, a „fiktív gyilkos”

**Kimutatást készített azokról, akiket Aradon „el akar tenni láb alól”
— Linket kihallgatták a rendőrségen, őrizetbe vették, de az ügyészség
szabadon engedte — Elrendelték elmeállapotának megvizsgálását —**

Az aradi hatóságoknak egy régi ismerőse jelent meg ma az aradi rendőrségen, majd pedig később az ügyészségen. ahonnan szabadon bocsájtották. Link Jakabról, az ismert aradi kárpitósról van szó, aki csak nemrégiben tért haza Temesvárról. Link Jakab ellon egy ismert aradi ügyvéd feljelentést tett, azon a címen, hogy őt életveszélyesen megfenyegette.

Kihallgatása alkalmával Link Jakab ezt nem is tagadta, de csodálkozásának adott kifejezést afölött, hogy az ügyvéd annyira megijedt, hogy feljelentést tett ellene.

— **En ugyanis** — mondta Link Jakab — listát állítottam össze azokról, akiket meg akarok ölni, mivel mindezek sulyosan vétettek ellenem. Az ügyvéd ur pedig tudhatná, hogy ő a lista legvégén szerepel, így tehát még lett volna ideje feljelentést tenni.

Link Jakab ezután megnevezett egy másik aradi ügyvédet, egy ismert aradi urat, valamint egy uriaszonyt, akik szintén a listán szerepelnek. Link Jakab egyben csodálkozását fejezte ki

— **Európa legnagyobb rádióleadói közvetítették a Tungsram-művek budapesti hangversenyét.** Ma este kilenc órai kezdettel számos külföldi állomás közvetítette hallgatóinak a budapesti stúdió műsorát, amely művészi színvonalánál, valamint világhírű szereplőinek kvalitásainál fogva valóban kimagasló zenei eseményt képezett. A műsoron a világszerte ismert Tungsram-művek hangversenye szerepelt, amelyet a budapesti Zeneművészeti Főiskola nagyterméből közvetítettek. A hangversenyen Zsolt Nándor, a budapesti Zenekadémia tanára közreműködésével a budapesti hangversenyzenekar és a fővárosi énekkar működött közre. Külön élmény volt Hubay Jenő hegedűszóloja, valamint Németh Mária éneke. A kiváló operabírák közül különösen a Hunyadi László című opera „La Grange” áriájának előadását honorálta frenetikus tapsal a Zeneművészeti Főiskola előkelő közönsége. A műsoron Weiner Leó, Erkel Ferenc, Hubay Jenő, Liszt Ferenc, Dohnányi Ernő, Goldmark Károly és Bartók Béla művei szerepeltek. A hangverseny, amelyet ugyszólván az egész világ hallgatott, kétségtelesen hozzájárult a Tungsram-művek jóhírnevének gyarapításához.

— A lippai halálos autógázolás ügye a törvényszék előtt. Emlékezetes még az a borzalmas autószerencsétlenség, amely az elmúlt év májusában történt Fibis község határában. Egy tízenyolc tagú társaság teherautón vizsztatérőben volt Temesvárról, ahol adó tárgyalásokat folytattak, Lippára. Az autó Wolf Mihály vezette. Alig hagyták el Temesvárt, egy személyautó előzte meg őket, amit Amon Gábor soffőr vezetett. Wolfban felébredt a soffőr-virtus és nagyobb sebességre kapcsolt és elhagyta Amon autóját. A verseny az egész uton tartott, egyszer az egyik előzött, majd a másik. Fibis mellett, egy meglehetősen keskeny hidon, azután egy ideig még ki nem derített okból, a teherautó felborult, maga alá temetve utasait. Az utasok közül özvegy Kreiszl Sándorné szörnyethalt, míg heten sulyosan megsebesültek. Mára volt az ügyben kitzűve a főtárgyalás, amelyet azonban Amon Gábor bejegyzése miatt elhalasztottak.

— Aradi urileány jól sikerült felvétele a Színházi Életben. Révész Lili ismert aradi urileány, a Menza-bál jelmezes versenyén — mint emlékeztet — díjat nyert „Aradi Közlöny”-jelmezében. A Budapestben megjelenő Színházi Élet legújabb száma az aradi urileány jól sikerült jelmezes felvételét közli. A Színházi Élet e heti száma iránt az aradi uritársaság körében felfokozott érdeklődés nyilvánult meg. A közkezdvelt színházi lap izléses és művészi felvételekkel tarkított száma Surány Miklós, Krudy Gyula, Farkas Imre, Emőd Tamás és Incze Sándor írásait közli, míg darab-mellékletként Vicky Baum nagy sikert aratott darabját, a Szépség vására-t adja. A közkezdvelt és nagy érdeklődéssel kísért bridge-verseny tovább folyik a lap hasábjain.

afölött is, hogy eddig még nem indítottak eljárást ellene, mert — mint mondta — már régebben bejelentette a térparancsnokságon, hogy a fentemlített urakat, valamint az uriaszonyt meg fogja ölni. Amikor a rendőrségen megkérdezték tőle, hogy miért akarja mindezt elkövetni, azt válaszolta, hogy tulajdonképpen csak „fiktív gyilkosságokról” van szó, mivel a gyilkosságok bejelentésével csak azt akarja elérni, hogy a hatóságok felfigyeljenek rá és azokra a „sérlemekre”, amelyek őt érték. Egyben pedig kijelentette, hogy abban az esetben, ha most sem figyelnek fel rá a hatóságok, akkor ismét átmev Temesvárra és ott hat bankot kirabol.

Link Jakabot a rendőrségről kötelesség szerűen átvitték az ügyészségre, arra való tekintettel, hogy a rendőrségi vallomásában is leszögezte, hogy a fent említett gyilkosságokat el akarja követni. Az ügyészségről azonban Link Jakabot elbocsájtották. A törvényszék minden valószínűség szerint el fogja rendelni Link Jakab elmeállapotának megvizsgálását.

Felségsértés vádjá alól felmentettek egy aradmegyei bírót

Politikai torzsalkodások ügye az aradi törvényszék előtt

A megye községlben dülő áldatlan politikai harcok egyik fejezete került ma az aradi törvényszék Mager dr.—Ionescu-tanácsa elé. A vádlott Rada György chieri községi bíró volt, aki ellen bünvádi feljelentést adtak be, mert a bíró, aki hivatalos köze volt a községben, ilyen minőségében felségsértést követett el. A vádak szerint a bíró reprodukálhatatlan kifejezésekkel illetve az uralkodót, akit ezért annak idején a csendőrség le is tartóztatott és csak több heti fogság után helyezték szabadlábra.

Az aradi törvényszék mára tűzte ki a fő tárgyalást ebben az ügyben, azonban tekintettel a per anyagára, zárt tárgyalást rendelt el. A tárgyalás a késő déli órákig tartott.

Alkalmunk volt beszélni Rada Györggyel, a sulyosan megvádolt bíróval, aki elmondotta, hogy a községben két párt van politikai pártállás szerint, nemzeti és liberálistájiak. Ő a liberális-párthoz tartozik és a nemzeti kormány uralomra kerülése után természetesen felmentették a bírói teendők további ellátása alól. Ellenségei, akiket talán biráskodása alatt megbánthattak, nem tudtak másként bosszút állani rajta, minthogy a felségsértés vádját koholták ellene. Ezt hozta a törvényszék tudomására és és vallomásában rámutatott arra, hogy vádlól egyetlen komoly tanut sem tudnak állítani a vád bizonyítására.

A törvényszék elfogadta Rada György védekezését, amelyben rámutatott a vádak indító okaira és felmentette a felségsértés vádjá alól.

— Szenzációnak ígérkezik a szombat esti Fehér-fekete szobalányjelmezes bál. Már hetek óta szorgalmasan folynak az előkészületek a szombat esti Fehér-fekete szobalányjelmezes bálra. A nagyszabású bált az Aradi Kereskedelmi Alkalmazottak és az iparosifjúság rendezi, amely már a múltban is több jólsikerült mulatságot rendezett. A jelmezes bál nagyszámu rendezőbizottsága, amelynek élén Nádasky W. Zsiza főrendező áll, rendkívül nagy ambícióval és szorgalommal dolgozik a bál előkészítési munkálatain és így minden remény meg van arra, hogy a nagyszabásu mulatság minden tekintetben kitűnően fog sikerülni. A jelmezes bálon rengeteg ötlet szórakoztatja majd a közönséget. A bál rendezősége a legötletesebb és legesinosabb jelmez tulajdonosának egy 10.000 lej értékű hálózobaberendezést ajándékozik. Az estély a Fehér Kereszt emeleti nagytermében lesz megrendezve és annak tiszta jövedelmét a munkanélküliek javára fordítják. A bál vednökségét Szabó Miklós dr. vállalta.

A Marmorosch-bank elleni feljelentés ügye az aradi törvényszék előtt

Várnai Ármán csak az aradi vezetők ellen tartotta fenn vádjait.

Az aradi törvényszék az elmúlt hetekben tüzte ki tárgyalásra Várnai Ármán bűnvádi feljelentését, melyet a Marmorosch bank aradi fiókjelentésének vezetői, Haralamb Henrik és László Dezső, valamint a bucuresti-i főintézet igazgatói, Blanc Aristid, Tabacovici és Schoepke-ek Richard ellen adott be. Feljelentésében Várnai azt adta elő, hogy 50 ezer lej bankbetétet helyezett el az intézet aradi fiókjánál, amelynek megtörténte után két napra reá a Marmorosch intézet beszüntette fizetéseit. A feljelentő szerint az aradi fiók vezetőinek tudniuk kellett volna arról, hogy a főintézetnek milyen tervei vannak és ezért kötelességük lett volna őt figyelmeztetni arra, hogy pénzt ne helyezze el az intézetnél.

A törvényszék multkor tárgyalásán a vádlottak közül senki sem jelent meg és a törvényszék új tárgyalást bizott ki ma délelőtre. A tárgyalás érdemi részének megkezdése előtt Várnai jogi képviselője bejelentette, hogy a feljelentést Blanc, Schoepke és Tabacovici ellen visszavonja és csak az aradi fiók vezetői ellen kéri a tárgyalás lefolytatását.

A törvényszék dr. Mager—Ionescu-tanács tudomásul vette a bejelentést s egyben megállapította azt is, hogy csupán Haralamb Henrik jelent meg a főtárgyaláson, az intézet másik igazgatója, László Dezső nem. Ezért a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztották és a törvényszék egyben elrendelte László igazgató újbóli megidézését.

— **Luminállal megmérgezte magát egy munkanélküli.** Az aradi rendőrségre ma délelőtt jelentés érkezett, hogy Pollák Ernő, 37 éves Calca Banatuha 5. szám alatti lakos megmérgezte magát. Pollák Ernőt ma reggel eszméletlen állapotban találták lakásán, de mint kiderült, az öngyilkosságot még az előző napon követte el és hosszú ideig feküdt lakásán eszméletlenül, anélkül, hogy arról bárki tudott volna. Az öngyilkost azonnal behozták a kórházba, ahol gyomormosást hajtottak rajta végre. A gyomormosás után Pollák Ernő magához tért és állapota javulóban van. Mint megállapítást nyert, a szerencsétlen ember husz gramm luminállal kísérte meg az öngyilkosságot. Tettét anyagi okok miatt követte el, mivel már két év óta munkanélküli volt és nem sikerült elhelyezkedést nyernie.

— **Gáztartályrobbanás huszonhat halottal.** New-Yerseyből jelentik, hogy a camdeni gáztartályrobbanás halálos áldozatainak száma a mai napon 26-ra emelkedett. A szerencsétlenség áldozatai munkanélküli munkások voltak, akiket szerdán alkalmaztak ideiglenesen a gáztartályok kijáratására. A támadt tüzet csak 5 órai megfeszített munka után sikerült a tűzoltóságának lokalizálni, közben 12 tűzoltó súlyos gázmérgezést szenvedett. A kár másfélmillió dollár.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják.** Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Ciángázzal mérgezte meg magát egy budapesti gyárigazgató.** Budapestről jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság történt Budapesten. Schönwiesner Kálmán, 47 éves volt vállalati vezetőnk, a budapesti Schönwiesner és Társa vezérmagisztró és hántoló-cég egyik bérháza, ma ként és ciánt vett magához, a vállalat egyik szobájába bezárkózott és ott a vegyszereket egy vízescsödbe helyezte. A kén és cián nyomán a víz hatására ciángáz fejlődött ki, amely az idős embert megölte. Tettének okául hozzátartozói anyagi gondokat emlegetnek, míg egyes verziók szerint zsarolási manőver áldozatává esett az idős üzletember.

— **Szabadlábba helyezték kommunista vádlottakat.** Az aradi törvényszék a közelmúlt hetekben ítélte el Kiss Magdát és Bus Pétert, akiket kommunista agitáció kifejtésével vádoltak. A törvényszék beigazoltnak látta a vádat és mindkét vádottat nyolc havi elzárásra ítélte. Felebbezés folytán került az ügy a temesvári Tábla-hoz, mely most döntött ebben az ügyben és az ítéletet ma küldte át az aradi törvényszékhez. A Tábla ítéletében megváltoztatta az aradi törvényszék ítéletét és mindkét bűntetést öt hónapra és 16 napra szállította le. Ezt a bűntetést kitöltöttnek vette az elszármazott vizsgálati fogsággal és elrendelte Kiss Magda és Bus Péter szabadlábba helyezését. A rendelet alapján mindketten el is hagyták az ügyészség fogházát.

— **Nyilvános versenypályázat az aradi gyermekórház javítási munkálataira.** Arad város gazdasági hivatalában ma tartották meg a gyermekórház javítási munkálataira hirdetett nyilvános versenypályázatot, amelyen az aradi cégek közül hat építészeti vállalkozó tett ajánlatot. Az ajánlattevők között a Rácz Emil-cég 334.600 lejre, Marian Ioan 378.597 lejre, a Rossi és Pellegrini-cég 349.840 lejre, Steiner József 382.984 lejre, a Beretz-cég 392.390 lejre és a Szabó-cég 392.488 lejre tetek ajánlatot. A bizottság, amelynek tagjai Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök, Olariu István városi vezértitkár, Berzovan János pénzügyi tanácsos és Jac Jenő gazdasági tanácsos voltak, a Rácz Emil-cég ajánlatát fogadta el, mint a legelőnyösebbet és a cég ajánlatát jóváhagyás végett felterjesztik a legfelsőbb árlejtési bizottsághoz. Holnap a vágóhid másfélmillió javítási munkálatainak árlejtését tartják meg.

SPORT KÖZLÖNY

Aradi játékosok a temesvári nemzetközi ping-pong-versenyen

Beszámoltunk már arról, hogy a temesvári Kadima sportegylet nagyszabású nemzetközi ping-pong-versenyt rendez március hó 21-én és 22-én, amelyre több aradi játékos is elindul. A Hakoah sportegylet vezetőségétől nyert értesülésünk szerint, a temesvári nemzetközi küzdelmekre összes számottevő versenyzőt elküldi. Eddig ugyanis a következők résztvétele biztos a Hakoah színeiben: Ponta, Albert, Szántó, Hoffmann, Stern I., Szerényi és Luttwák. Ezenkívül tervezik még azt is, hogy több tehetséges kezdőt elküldenek Temesvárra. Továbbá Aradról Pisó Baba, valamint a vidékiek közül, a kétségtelenül legjobb női játékos, báró Bánhidyné is elmennek a Bánát fővárosába, hogy ott a legnagyobb győzelmi reményekkel szerepeljenek.

O Temesváron is vasárnap kezdődnek a bajnoki küzdelmek, de a pályák jelenlegi rossz volta miatt, az eddigiek szerint, csak a TAC-Rapid-mérkőzés megtartása valószínű, miután Temesváron csak egy pálya van, amely alkalmas bajnoki meccs lejátszására.

O Elutazott Stockholmba a magyar birkozogárda. Budapestről jelentik, hogy a magyar válogatott birkozogárda, amely hét tagból áll, tegnap reggel elutazott északi turájára, hogy ott résztvegyen a Stockholmban megrendezendő négyes tornán. Vargha Béla turavezető kíséretében, a következő hét versenyző indult el: Zombory I., Tasnády, Beke, Zombory II., Tunyogyhy, Papp és Badó. A sorsolást is megcsejtették már, amely a következőképpen fest: szombat: Magyarország—Németország, Svédország—Esztország, vasárnap délelőtt: Magyarország—Esztország, Svédország—Németország, vasárnap este: Magyarország—Svédország, Németország—Esztország. Stockholmban után Göteborgban is mérkőznek a magyar versenyzők, akik az előjelek után itélve, még több városban fognak szerepelni.

O Olimpiai propaganda-előadást tartottak a budapesti stúdióban. Ma, csütönkön délután 6 óra 20 perckor, propaganda-előadást tartott a budapesti stúdióban Lázár Andor dr., az OTI elnöke, aki felhívta a közönséget a magyar versenyzők olimpiai kiküldetésének támogatására.

Műszármón szármított tölgy- és bükk

PARKETTA

mindenfajta minőség- és méretben mélyen leszármított áron kapható az

ARADI FAIPARI R.T. ARAD

Curtiol-utól félréstelenén. — Telefon 838.

Gyilkos merénylet egy rendőr ellen

Egy elfogott betörő trükkje. — Saját szolgálati fegyverével lötte le a rendőrt.

Brailából jelentik: Gyilkos merénylet történt az elmúlt éjszaka Brailában, melynek áldozata Turturica Ion, közrendőr. Turturica Ion, aki az elmúlt éjszaka a Franceza-utócsán teljesített szolgálatot, körülbelül éjjel 3 óra tájban észrevette, hogy az egyik ház kapuján egy gyanús külsejű ember lép ki, vállán zsákkal.

A rendőr, mivel biztosra vette, hogy az illető a zsákban lévő holmikat a házból lopta, fejéje sietett és megállásra szólította fel. Az ismeretlen, aki valóban egy jól sikerült betörésből igyekezett hazafelé, minden ellenkezés nélkül adta meg magát és engedte, hogy a rendőr kezére tegye a bálincset. Ezután megindultak a rendőrség felé. Alig mentek azonban 15—20 lépést, amikor a megbilincselte tolvaj hirtelen összeesett és látszólag mozdulatlanul feküdt a földön. A közrendőr ekkor lehajolt, hogy kigombolja a tolvaj ruháit, hogy ezáltal hamarabb magához térjen. Alig nyult azonban a szimuláló betörő kabátjához, amikor ez, a megbilincselte kezeivel, észrevétlenül kilyuzta a rendőr szolgálati revolverét és mellbelőtte Turturica Ion, aki súlyos sérüléssel zuhant a kövezetre. A merénylő betörő ekkor felugrott, futásnak eredt és már csaknem sikerült elmenekülnie, amikor a villanygyár óra, a lövéseket hallva a futó ember után vetette magát és rövid hajszá után elfogta. A rendőrségen megállapítást nyert, hogy Tudor Ciobanuak hívják és betöréseiről ismert alakja a büntető hatóságoknak. Mindössze pár nappal ezelőtt szabadult a fegyházból, ahol fél évet ült lopás miatt. A merénylőt letartóztatták. A közrendőrt a mentők szállították a kórházba, életbenmaradásához azonban nem sok reményt fűznek, mivel sérülése igen súlyos.

— **Betörők jártak egy istállóban.** Német János Demeter-uccai lakos ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az éjszaka folyamán behatoltak udvarára és istállójából két pár lószerszámot vittek el. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Kiraboltak és levették egy vándort, aki megfagyott.** Dombovárról jelentik: Ismeretlen tettesek a sásdi országúton megtámadtak és kiraboltak egy öreg vándort, majd pedig meztelenre vetkőztették és az országúton hagyták. Amikor a járókelők rátaláltak, a szerencsétlen ember már meg volt fagyva. Személyazonosságát nem lebetett megállapítani, mivel a rablók ruháival együtt, az iratait is magukkal vitték.

— **Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonög Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye.** Közöljük, hogy folyó évi március hó 12-én, azaz szombaton este, 5 órai kezdettel, választmányi ülést tartunk, melyre a t. választmányi tagok pontos megjelenését kérjük. A választmányi ülés után, a jelölő-bizottság fog ülésezni. Elnökség.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma.** Baden bei Wien, a téli idényben, dacára a teljes üzemenk, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezők, — külön szivostály, dr. Singer Richard egyet. tanár vezetése alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Corso-Mozgó mai műsora:

KISSASSZONY VALUTÁJA, Hedy Kiesler, Heinz Rühmann, Hans Moser. A legmulatságosabb vígjáték, a legjobb szereplőkkel.

Vasárnap, 13-án este 9 órakor nagyszabású hangverseny az Iparos-Otthonban, melynek keretében színről szírről Traviata c. opera 3 felvételével és Két ember a bányában c. drámai jelenet, az Iparos-Otthon zenekara, énekkara és műkedvelői közreműködésével. Vezetői dr. Baja Sándor karnagy. Beadás után 10/11

Százezer lejt akart felvenni hamisított engedéllyel Kun Andor volt szeszinspektor

A kolozsvári rendőrség letartóztatásba helyezte.

Kolozsvárról jelentik: Kun Andort a feketeszesz hírhedt lovagját, szerdán déli 12 órakor ismét letartóztatásba helyezte a kolozsvári ügyészség átirata alapján, a rendőrség bünyügyi osztálya. Kun Andort azonnal a vizsgálóbíró elé kísérték és ott közölték vele, hogy a törvényszék letéti osztályából feljelentés érkezett ellene, hogy hamis engedély alapján, fel akarta venni az óvadékképpen elhelyezett százezer lejtét. A feketeszesz egykori, pénzben dúskáló hőse, nagyon meg lehetett szorulva pénz dolgában és azt a vakmerő ötletet eszelte ki, hogy egy írásra ráhamisította Filipescu vezető-ügyész és dr. Pop Florian ügyészségi titkár aláírását. A letéti osztálynál természetesen gyanús volt Kun Andor fellépése és jelentést tettek az ügyészségen Kun Andor követeléséről. Közben az államinspektor, aki talán megneszelt valamit, Szatmárra utazott és ott érte a kolozsvári rendőrség megkeresése. A szatmári rendőrség azonnal letartóztatja és tegnap déli 12 órára hozták Kolozsvárra a detektívek. A vizsgálóbíró kihirdette előtte a letartóztatási végzést, amelyet a vádtañacs a kora délutáni órákban meg is erősített.

Rablógyilkos banditákat fogtak el

Gritta Ovidiu volt aradi rendőrprefektus kisenevi kerületében.

Kisenevből jelentik: A kisenevi rendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült ártalmatlanná tenni egy veszedelmes rablóbandát, amely valósággal rettegésben tartotta a Kisenevet környező országutakat. A banda vezetője Balta Iacob hírhedt haramia, akinek lelkiismeretét számtalan bűneset terheli.

A kisenevi rendőrhatalomhoz már hosszú hónapok óta egyre-másra érkeznek a feljelentések, hogy automobiloikat és kocsikat tartóztatnak fel és rabolnak ki, ismeretlen tettesek a Kisenev környékén lévő országutakon. A hatóságok igyekezete, hogy a veszedelmes bandát kézrekerítsék, hiábavalónak bizonyult. Pár nappal ezelőtt azután a rendőrség bizalmas feljelentést kapott, mely szerint a Balta Iacob-féle veszedelmes rablóbanda az egyik környéki szőlőben tartózkodik elrejtőzve és éjszakánként innen mennek rablókalandra. A rendőrség a feljelentés megtörténte után egy csapat rendőrrel és detektívvel kiszállt a helyszínre és a szőlőt körülkerítették. A rablók ekkor valóban ott tartózkodtak és amikor látták, hogy menekülésről szó sem lehet, megadták magukat. Valamennyiüket, a vezérrel együtt, erősen megbilincselve beszállították a kisenevi rendőrségre, ahol megkezdtek kihallgatásukat. Megállapítást nyert, hogy az elfogott banda több rablógyilkosságot is követett el. A hatóságok annak idején magas jutalmat tűztek ki a rablóbanda kézrekerítői részére és ezért most Gritta volt aradi rendőrprefektus, aki jelenleg Kisenevben teljesít szolgálatot, intézkedett, hogy a kitűzött magas pénzjutalmakat a nyomozásban résztvevő hatósági személyek és a feljelentő kézhez kapják.

Fellázadtak az indiai hegyilakók a kormány ellen

Gandhi szabadonbocsajtását akarják kieroszakolni

Londonból jelentik: A „Daily Herald” híradása szerint India északnyugati hegyitörzsei között lázadás készül az indiai kormány ellen. Hír szerint 40.000 főnyi hegyi lovas készül fellegyverzetten Peshavar ellen vonulni, hogy ezáltal az indiai kormányt Gandhi szabadonbocsajtására bírja rá.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Magyar Általános Hitelbank mérlege

Ötmillió nyolcszázezer pengő a nyereség — A pénzüintézet nem fizet osztalékot és tantiémet

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága, báró Harkányi János b. t. t. elnökléte alatt tartott ülésében megállapította az 1931. üzletév mérlegét. Az intézet igazgatósága a mérleg megállapítása során, mindazokat a szempontokat érvényesítette, amelyek a konzervatív üzletpolitika alapján figyelembe veendőek voltak. A bank az elmúlt üzletévben is kedvező eredményeket ért el, amelyek megfelelő nyereség produkálását biztosították az intézet számára.

A nyereség- és veszteségszámla a javasolt leírások keresztülvitele előtt,

5,849.162 pengő nyereséggel zárul.

Tekintettel a súlyos gazdasági helyzetre, valamint annak jövőbeli bizonytalan alakulására, az igazgatóság az egyes vagyontételek értékelésénél, a legmesszebbmenő óvatosság szemmel tartásával, 3,256.564 pengő összegű rendkívüli leírásokat foganatosított. Ezen leírások keresztülvitele után, 2,592.598 pengő marad a közgyűlés rendelkezésére.

Az igazgatóság ugyanis elhatározta, hogy az e hónap 19-re egybehívott rendes közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni,

hogy az idén osztalék ne fizetessék,

hanem 500.000 pengő a rendes tartalékalap növelésére, 200.000 pengő az értéksökkenési tartalékalap erősítésére, 1.000.000 pengő az

alkalmazottak nyugdíjalapjainak javadalmasására fordíttassék, a fennmaradó 892.598 pengő pedig az 1932. üzletévre vitessék elő. A lefolyó évre vonatkozólag

tantiéme folyósítására nem kerül sor.

Az igazgatóság ilyen értelmű előterjesztését a német bankok példája eredményezte és különösen a külföldi nagyrésztvényesek óhaja, akik a mai időkben fontosabbnak tartják a belső tartalékolást és az erők gyarapítását, mint magát az osztalékot. Ez az elgondolás érvényesül tehát a Hitelbank osztalékának elmaradása során.

Külön érdekesség a mérleg adatai között, hogy az intézet és konzernje, a külföldi hitelekkel 40 millió pengőt fizetett vissza. Az intézet a mérlegben 138.4 millió pengő betétállományt mutat ki.

Az intézet érdekköréhez tartozó iparvállalatok tulajdonrésze szilárd megalapozottságánál fogva, a gazdasági válsággal szemben, nemcsak megfelelő ellentállást képes kifejteni, hanem több ágazatban igen örvendetes eredményeket mutat fel. A bank továbbra is fontos feladatának tekinti az e vállalatokhoz fűződő érdekek védelmét és pedig annnyival inkább, mert azok nagy része a mai viszonyok között, a behozatal erős korlátozása folytán, fokozott jelentőséggel bír.

Az aradi repülőállomás építkezéseit befejezték

Előkészületek a rádióállomás felépítésére — Cantacuzino őrnagy, légügyi szaktekintély Aradra érkezik — Az interimár bizottság holnapi ülése — A szódavizmaximálás problémája

Aradváros interimár-bizottsága holnap a szokott időben tartja ülését a városháza kistermében. A bizottsági ülés tárgysorozatán számos olyan ügy szerepel, amely közelről érinti Aradváros lakosságát és így természetesen megfelelő érdeklődés is kíséri a bizottság várható határozatait.

Az első ilyen közvonnatkozású program-pont az aradi szódavizgyáraknak újabb beadványa, amelyet Aradváros vezetőségéhez intéztek. A szódavizgyárosok meglepetéssel vették tudomásul Aradváros maximális ármegállapító-bizottságának legutóbbi magatartását, a mellyel a temesvári revíziós-bizottság döntésének ellenére újra maximálás alá vétette a szódaviz aradi detail-kereskedelmi árát. A város vezetősége szintén meglepetéssel fogadta a szódavizgyárosoknak ezt a sérelmi beadványát, mert hiszen a szódaviz kiskereskedelmi árának maximális megállapítása nem érinti közelről az Egyesült Szódavizgyárak Rt. kalkulációját, amely a város intencióitól függetlenül még mélyebb, illetve alacsonyabb, mint az egykori hivatalosan megszabott maximálási ár. Értesüléseink szerint a városi interimár-bizottság intenciója az újabb maximális ár felállításával csupán csak az volt, hogy a szódaviz detail-elárúsítóinak árdragítását akadályozza meg. Amidőn ugyanis a nagyüveg szódaviz árát 6 lejben, a kisüvegét pedig 4 lejben állapította meg a város, addig ezeket az árakat számos nyilvános elárúsító-helyen egyáltalán nem tartják be. Az interimár-bizottság holnapi állásfoglalásától teszi függővé a városvezetőség, hogy milyen álláspontot foglal el ezekkel az árdragítókkal szemben.

Egy másik érdekes tárgysorozati program-pont a bizottság holnapi ülésén az aradi Aeroport-Vamál eddigi építéseinek fedezetét

szolgáló rendkívüli hitel megszavaztatásának tárgyalása. Amint az Aradi Közlöny olvasótáborá előtt ismeretes, Aradváros még ez év tavaszán aktíve bekapcsolódik a CIDNA francia nemzetközi légitforgalmi részvénytársaság forgalmába, amennyiben ez a francia-román érdekeltségű társaság a bucuresti-i iparügyi miniszterium és Arad közigazgatási hatóságainak aktív anyagi és erkölcsi támogatása mellett az aradi repülőtéren építi fel a London—Páris—Bécs—Prága—Arad—Bucuresti—Konstantinápoly közötti kereskedelmi utvonalaának romániai határállomását.

Ebben az ügyben a város vezetősége Popa Constantin városi kulturatanácsost bizta meg, hogy érdeklődjék Bucurestiben az iparügyi miniszteriumban a meginduló nagyszabású előkészületek egyes terminusai iránt. Popa Constantin ma délben érkezett vissza Aradra, azzal a hírrel, hogy az iparügyi miniszterium képviselőjében Cantacuzino őrnagy, a légügyi osztály egyik kiváló szakmai tekintélye érkezik a napokban Aradra, hogy maga is bekapcsolódjék az aradi hatóságok aktivitásába. Ezzel kapcsolatosan tüzte ki Aradváros vezetősége is azoknak az építkezési munkáknak pénzügyi letárgyalását a pénteki bizottsági ülésre, amelyeket eddig máris foganatosítottak az aradi repülőtéren. Ezek a munkák megközelítőleg 150.000 lej értéket reprezentálnak és ennek a kiadásnak fedezetéről kell döntenie majd az interimár-bizottságnak. Március hó 20-án veszi át az iparügyi miniszterium meghatalmazottja, Cantacuzino őrnagy, valamint a városvezetőség kiküldendő bizottsága ezeket a máris befejezett építkezési munkákat, hogy ezután sorra megvalósíthassák a nemzetközi rádióállomásra, a személyforgalmat befogadó repülőgépp-állomásra vonatkozó terveket.

Arverés egy aradi fűszerüzletben

A begyűlt összeg az adót sem fedezte. — A hitelezőknek semmi sem jutott.

A mindjobban súlyosbodó gazdasági válság és a pénzügyminiszterium szigorú rendelkezésének tudható be, hogy az adóhivatalok egymásután tűzik ki az árveréseket azok ellen, akik adóhátralékban vannak és azt többször felszólításra sem fizették ki. Az adóhivatalok kimélet nélkül folytatják le az árverést, amelyre még a múlt hónapban is adtak halasztást. A további haladék megadására elől azonban elzárkóznak, azzal az indoklással, hogyha az adós eddig nem tudott fizetni, úgy a halasztás ideje alatt sem tud annyit pénzt gyűjteni, hogy fizetési kötelezettségének eleget tegyen.

Az első kerületi adóhivatal ma délelőtt tartotta meg Kohn Zoltán radnai-uti fűszerkereskedő üzletében az árverést, aki 21.645 lej adóval tartozott. Az adóhivatal az elmúlt héten akarta eredetileg megtartani az árverést, tekintettel azonban arra, hogy a teljes berendezésért 19.800 lejt ajánlottak, a Kereskedelmi Kamara kiküldöttjének javaslatára az adóhivatal elhalasztotta az árverést azzal, hogyha a halasztási idő alatt Kohn kifizeti adóját, az árverést sem tartják meg. Mivel Kohn nem törlesztett adójára, az adóhivatal ma megtartotta az árverést, amelyen egy Schwartz nevű árverelő 15 ezer lejért vette meg az árverésre kerülő tárgyakat. Az árverés eredményéből tehát megállapítható, hogy az adóhivatal még az adóhátralék összegét sem kapta meg és természetes, hogy a kereskedő többi hitelezőinek már egy bani sem jutott.

Ugyancsak árverést tűzött ki a törvényszék portarei hivatala Schenk Rudolf aradi vasáru képviselője ellen, amelyet holnap tartanak meg. Az árverést Schenk ellen a Vogel & Noot, valamint Brevilier bécsi cégek kérték meg, közel kétféle lejt kitevő követelésük biztosítására. A cégeket Schwanen Béla aradi ügyvéd képviselte, akinek közbenjöttével leltároztak a cégnél, azonban az egész áruraktár, valamint irodaberendezések értéke nem haladja túl a háromszázezer lejt. Az árverés eredményétől függ, hogy a bécsi cégek mennyit kapnak meg követelésükből.

= Az új zsidótemető kijelölése. Aradváros építészeti bizottsága ma délelőtt újlag ülést tartott, amelyen több érdekes folyóüggyel foglalkoztak. Elsősorban is a Mossóczytelepi új városi elemi iskola megépítésének ismeretes tervét tárgyalták, kapcsolatban azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket Aradváros vezetősége Neuman Károly báróval folytat, akinek egyik telkét szemelték ki az iskola céljaira. Az építkezési bizottság szükségesnek vélte, hogy a további tárgyalásokra bevonja a telektulajdonos egyik képviselőjét is; hogy az adás-vételi szerződést minél előbb periktualhassák. A város vezetősége hajlandó arra is, hogy a telket készpénzfizetés ellenében szerezze meg a maga számára, a tervezett csereakció helyett és ezzel kapcsolatosan a telek négyszögöljére tett egységár-ajánlatát az eddigi kilencven lejről, négyszögölnként 100 lejre emelte fel. Foglalkozott az építészeti bizottság az aradi Chewra Kadisa vezetőségének kérésével is, amelyben egy új zsidó-temető kijelölését kérték a város vezetőségétől, mivel a jelenlegi temetkezési terület törvényes ideje pár év múlva lejár. Az építészeti bizottság Gáiban szemelt ki erre a célra egy megfelelő nagyságú és szeparált területet, amely azonban messze fekszik. Éppen erre való tekintettel, Aradváros vezetőségében meg van arra is a hajlam, hogy a városnak egyik beljebb fekvő részén vásároljon egy alkalmas területet a zsidó-temető céljaira. Ebben a kérdésben természetesen az interimarbizottság fog dönteni.

= Az Amstelbank és Lengyelország. Az Amstelbank lengyelországi egyezsége is létrejött. A hitelezők, kiknek összes követelése 900.000 dollár, 40 százalékos kvótát kapnak, az 5000 dolláron aluli követeléseket pedig teljes egészükben kifizetik.

= Aradváros új kéményseprési szabályrendelete. Faur Demeter városi interimarbizottsági tag elnökletével, ma ült össze első ízben az a városi bizottság, amelynek az a feladata, hogy megalkossa Aradváros új kéményseprési és égetési szabályrendeletét. A bizottság tagjai, Jegesi Károly dr. városi főgyógyász, Cucu Vazul dr. városi főorvos, Chera Florian városi tűzoltóparancsnok és Popa Gligore adminisztratív osztályfőnök, beható tárgyalás alá vették azt a tervezetet, amelyet szakszerűség szempontjából Chera tűzoltóparancsnok dolgozott ki, 10 új kerületre osztva fel Aradváros területét. Cucu dr. városi főorvos viszont annak szükségességét hangoztatta, hogy legalább tizenöt kéményseprői kerületet kell felállítani, mert több, mint harmincezer kémény szakszerű és lelkiismeretes karbantartásáról kell gondoskodni. Igen valószínűnek látszik, hogy az új szabályrendeletet ebben az értelemben is fogják megalkotni, több biztonági és ellenőrzési intézkedés figyelembevételével, amelyet pótlólag a régi rendelet egyes pontjaihoz fognak csatolni.

= Az angliai védővám és a rádió. Berlinből jelentik: Németország angliai rádióexportja januárban az 50 százalékos angol védővám következtében, 82 százalékkal csökkent.

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan „OLLA” övszert, mely megóvja Önt nem: betegségektől.

= Az Angol Bank leszállította a kamatlábat. Londonból jelentik: Az Angol Bank mai ülésén, a kamatlábat 5 százalékról, 4 százalékra szállította le.

= Görögország betiltotta a faimportot. Athénből jelentik: A kormány a fa és faszén importját betiltotta, azzal az indoklással, hogy Görögországnak van elég fája és az ország pénzügyi helyzete nem engedi meg azt, hogy olyan árukat, melyből elegendő van az országban, importáljanak.

= Belső kölcsönt bocsát ki a moszkvai kormány. Moszkvából jelentik: A kormány elhatározta, hogy egy 50 millió rubeles belső kölcsönt bocsát ki a második öt éves terv finanszírozására. A kölcsön 10 évi lejáratú bir.

Hillegom

Hollandia

AURORA

világhírű virághagymák.

Rendeljék hagymáikat egyenesen a legjobb hollandiai telepről.

Egy idő óta virághagyma rendeléseket kapunk szoba vagy kert részére az Önök országából.

Azon célból, hogy cégünket valójában bevezessük az Önök hazájába, azt hisszük, legjobb, ha felajánlunk Önöknek egyet a mi virágyöker- és hagymagyűjteményeinkből, melyek oly változatos gazdag színűek és édes illatúak, amelyeket Önök még sohasem láttak.

Ebben a gyűjteményben 350 mindenféle hagyma és növény foglaltatik és általunk, szakértők által, éppen az Önök éghajlatához mérten lett összeállítva.

Az „Aurora“-virágok örömet szereznek fiataloknak és öregeknek gazdagoknak és szegényeknek. Az „Aurora“ virághagymagyűjtemények szobáját vagy kertjét valódi paradicsommá változtatják.

Tekintetbe véve a számos rendelést, melyeket naponta kapunk, kérjük Önöket, adják fel nekünk rendeléseiket minél előbb, tisztán följegyezve nevüket és címüket. Senki se mulassza el, hogy megrendelje ezt a gyűjteményt még ma cégunktől, melynek címe:

AURORA BULB NURSERIES, HILLEGOM -- HOLLANDE -- EUROPE

(azaz Aurora hagymatenyésztés)

A mi nagyszerű gyűjteményünk a következőkből áll:

- 100 nagyvirágú kardliliom (gladiolus) 5 különböző színben: kila, sárga, piros, rózsaszín és lazacszín.
- 50 kisvirágú gladiolus 5 szép színben.
- 20 begonia (10 egyszerű és 10 dupla) vegyes színekben.
- 15 különböző változatú élő növény.
- 10 jácint (Hyacinthus Candicans), a virágok királynője.
- 50 anemona, népszerű szivárványszínű virág.
- 50 renankula „kis rózsák“ minden színben.
- 30 oxalis depii, melynek neve „szerencsegyökér“.
- 15 különböző színű montbretia.
- 15 dahlia „Aurora's Roem“.

350 hagyma és gyökér 70 francia frankért,

kettős gyűjtemény (700) 130 francia frankért.

Gyors kiszolgálás. Költségnélküli küldés. Minden rendeléshez mellékelünk egy egészségi bizonyítványt a phytopathológiai intézettől. Minden fajtát külön csomagolunk a valódisági címkével. Képes tájékoztató angol, francia, vagy német nyelven díjmentesen a rendelésekhez. Azon rendelésekhez, melyeket a pénzzel együtt kapunk, gratis adunk 6 világhírű „Aurora“ tigrisliliom ujdonságot. Ha nem lesz megemlítve, milyen módon effektuáljuk a rendelést, utánvételt küldjük még külön 5 fr. költséggel.

